

לא היו אלה הפגנות

חוקיות או בדיתי-חוקיות

אלא נסיון לשבור

את המישטר הדמוקרטי

הקנאים הקיצוניים של המנהג הדתי נקראו לא פעם, בפי העם, בשם "הקו-ואקים של הקדושי-ברוך-הוא". השבוע נקשר לכינוי זה דימוי יהודי עממי שני: זה של "הקוואק הנגזל", הקו-ואק הרודה ביהודים וגוול את רכושם. אך המעמד פנים כאילו גוולים אותו. "נשים וילדים", תוך כמה ימים הצליחו אנשי גוש-אמונים, בעזרת כלי-התיקשות הכפופים להשפעת הימין, לתאר את התקפת הקנאים על סידרי-השילטון במדינה כהפגנה שקטה של בעלי-מצפון. שנפלה קורבן להשתוללות של מישטרה אכזרית, מפגנת ראשי "נשים וילדים". היה זה תכסיס תעמולתי גאוני, שבו ניצלו אויבי הדמוקרטיה את אחד מיסרי-דוּת הדמוקרטיה.

במישטר הדמוקרטי, מובטחת זכות-ההפך גנה. אמנם, זכות זו אינה מעוגנת בחוק הישראלי. אולם כל הגורמים בצמרת הישראליה משלמים לה לפחות מס-שפתיים. הפגנה דמוקרטית היא אסיפה — או תהלוכה — של אזרחים, לשם הבעת דיעה או מחאה באמצעים בלתי-אלימים, ללא שיבוש סידרי-החיים.

בין שחרירי-הדמוקרטיה קיימת הסכמה אילמת, שלמעמים מותר לעבור גבול זה. כאשר ציבורי-אזרחים מאמין כי מצפונו מחייב אותו להפגין את דיעותיו בצורה דרמטית יותר, הוא נוקט לעיתים שיטות חריפות יותר, כגון חסימת עורקי-החיים בורה.

אולם מוסכם, כי במיקרים אלה חייבת המישטרה לפעול, בכוח מינימלי וסביר, כדי לפזר את ההפגנה ולעצור את מש-תחמיה. מי שנוקט דרך זה, מקבל על עצמו את הסיכון הסביר להיפצע בפעולת הי-מישטרה. להיעצר ולעמוד למישטט. מבר-חינה זו אין הבדל בין גברים ונשים, קשישים ונערים.

אלה הם כללי המישחק, ובמישטר דמו-קרטי מובנים כללים אלה לכל הצדדים. הפקת המישטר. אולם מה שהת-חולל השבוע בארץ, חורג מן הכללים הי-אלה. הפגנות אנטי-אמונים לא היו שקטות וחוקיות, ואפילו לא בתחום אי-החוקיות הנסבלת.

היה זה ניסיון מודע ומחושב לכפות בכוח את דעתה של תנועה פוליטית על המדינה כולה, עליידי מניעת פעולתה התקינה של הממשלה בכוח הזרוע. בכל המקומות האלה הומנה עליידי המפגינים התנגשות אלימה עם המישטרה, וזו היתה דרושה להם לדרמאטיזציה. היה ברור לכל, ובעיקר למפגינים עצ-מם, כי זוהי רק התחלתה של פעולה, וכי הכוונה היא להגיע למהומות מרחיקות-לכת עוד יותר.

פעילות מסוג זה אינה בגדר זכות-ההפגנה המותרת או אף הנסבלת. אופי הפעולות, יחד עם סיגנון ההתבטאות של המנהיגים ורוח המשתתפים, קירבו אותן למהומות-הרחוב שניהלו תנועות המהפכניות — קומוניסטים, נאצים ופאשיסטים — בארצות שונות כדי להפיל את המישטל ולכונן מישטר חדש.

קריבנות תמימים. משום כך, ניס-יונם של המפגינים והחבריהם, להציג את עצמם כקורבנות תמימים של ברוטאליות מישטרית שלוחת-רסן, אינו רק מגוחך. הוא מסוכן.

יש לו מטרה פוליטית מחושבת: למנוע מן המישטרה לפעול נגדם ביעילות בי-פעם הבאה, לזרוע עוד יותר את הביטחון העצמי הלוקי של הממשל הקיים, ואלפס את הדרך לפני מהומות נרחבות ואלמות עוד יותר בהמשך המאבק.

כפני כל מישטר דמוקרטי, העומד מול התקפה מוחצת של כוחות אנטי-דמוקר-טיים, עומדת השאלה הגורלית: באילו אמי-צעים מותר להשתמש? תמיד טובעים האנטי-דמוקרטטים לעצמם

מפגינה הרה חוסמת מעבר מזונית מישטרה בירושלים

...נחכים נשים וילדים...

את הגנת הדמוקרטיה, בבואם לערער את הדמוקרטיה. תמיד מהססת הדמוקרטיה לאחוז באמצעים חריפים במלחמתה נגד אויבי הדמוקרטיה. אולם דמוקרטיה המהססת במצב כזה, גוזרת על עצמה דיכ-מוות — כפי שלמד הנסיון ההיסטורי של הרפובליקה האיטל-קית והגרמנית.

אין לסבול אכזריות מישטרית לשמה. בכל מיקרה חייב הפיקוח על המישטרה להיות חמור, והטיפול בחריגים צריך להיות מהיר וגלוי. אך הגנת הדמוקרטיה עצמה צריכה להיות היעד המרכזי המכריע.

מדיניות

שברו את הכלים

ולא משחקים

הסכנה הנוראה

ביותר שצצה השבוע:

הפורים רוצים שלום!

בעיצומה של ההצגה הגדולה ביותר של ישראל, שהתחוללה השבוע סביב מסעי הנרי קיטינג'ר, איים שחקן מישיני לגנוב את ההצגה. היה זה נשיא סוריה, האפו אסאד, ש-לדבריו מלוויו של הד"ר קיטינג'ר, הטיל השבוע את הפצצה המרעישת ביותר שאיזה שהוא מנהיג ערבי הטיל מעולם. אסאד, אמרו הכתבים, הודיע לקיטינג'ר כי סוריה מוכנה לקבל את הצעתה של ישראל לגבי המשך המגעים להסדר בין שתי המדינות. לא עוד הסדר חלקי או הסדר בנינים נוסף, אלא משאומתן על הסדר כולל.

אסאד גם הציג את העמדה הסורית בי-משאומתן כזה: נכונות לחתימת הסכם שלום עם ישראל, תמורת נסיגה מליאה של צה"ל מרמת-הגולן. מצפין נפתחה הרעה. עוד בטרם התברר מה האמת בדיעות אלה, ואם אומנם אמר אסאד את מה שמייחסים לו, נוצרה פאניקה כללית בישראל. לרגע שכחו אנשי הימין וחסידי המישטר, את חילוקי-הדעות והיריבויות ביניהם. אסאד הצליח לעשות מה שלא עשה קיטינג'ר: ללכד את כל חלקי המיסד כדי להתייצב מול הרעה שנפתחה מצפון: ההצעה לשלום תמורת שטחים.

היתה זו חוצפה שקשה היה לסלוח ל-אסאד: הוא הפך את כללי המישחק, כי עד כה היו כללי המישחק ברורים לכל איש בישראל: ממשלתי-ישראל וגם האופוזיציה רוצים בשלום. הם עושים הכל למען השלום. אבל מוכנים להקריב הכל למען השלום — אבל כל זאת בתנאי שהערבים לא ירצו בשלום.

כאשר מנהיג ערבי העז להסתכן ולומר כי הוא מוכן לקבל את תפיסת ישראל לדון על הסדר כולל שיביא לחתימת הסכם שלום, היתה התגובה המיידית: "שברו את הכלים, ולא משחקים!" לא רק מתנגדי ההסדרים מהליכוד ועד המפד"ל התקוממו נגד הרעיון שהועלה בי-שמו של אסאד. אפילו דובריה הרשמיים של הממשלה יצאו נגדו בגלוי. "זה לא אקטואלי", הכריזו שרי-התחבורה גד יעקובי, "ההסדר היחיד עם סוריה הוא בחשבון הוא הסדר שלום, אבל הצעת נשיא סוריה לעי-שות שלום עם ישראל על בסיס גבולות '67 אינה באה בחשבון". ייתכן שאסאד כלל לא אמר מה שייחסו לו, וייתכן שלא התכוון כלל למה שאמר.

"המטרה בשימוש בנאך" הסביר סרור ססור איזק, "היא קודם-כל להגביר את היכולת האימונולוגית של החולה. כאשר אנו מבצעים זאת, יש ביכולתנו לחאריך את ימי-חיינו באופן ממש. נוסף לטיפול בנאך נמצא כל חולה במישטר של תרזה פות המשתכלל ללא-הרף, אחראי להפוגה ומאריך את משך החיים."

24 מוסדות רפואיים ברחבי העולם קיב-לו את נאך לניסיון, אך הראשונים שהחלו להשתמש בו במעשה, הם חברי הצוות של פרופסור איזק בהדסה ירושלים.

מחלת-דם ממאירה אחרת, גם היא קטר-לנית, היא הקוליס-אנמיה. זוהי מחלה הי-מתגלה בקרב יוצאי כורדיסטן ותימן, וגם בין ערבים ישראלים. כמרכן היא מור-פיעה בקרב הכושים האמריקאיים, תושבי מדינות באזור היס-התיכון, המיורח-הרחוק ובעיקר תאילנד.

הפרופסור בעקבות האב. זוהי מחלה תורשתית שמקורה בלוקי כלשהו בתרכובת הראשית של הכדוריות האדור-מות. היא מתבטאת בהאטה — או פיגור — בהתפתחות הגוף, בתוספת תופעות חמור-רות אחרות באיברים פנימיים, כגון הי-שחול.

30 ילדים הסובלים ממחלה קטלנית זו

פרופסור רחמילביץ התרופה המוחצת

מקבלים כיום, בבית-החולים הדסה, טיפול בוויטמין אי. תוצאות של טיפול שנמשך שישה חודשים גילו התקדמות מעודדת. המחקר בריפוייה של מחלה זו נערך על-ידי הפרופסור אליעזר רחמילביץ (40). נבנו של פרופסור משה רחמילביץ, מי ש-נחשב כאחד מאבות הרפואה הישראלית המודרנית.

פרופסור רחמילביץ הצעיר, מהמחלקה ההמאטולוגית של הדסה ירושלים, הוא מחברי הצוות של פרופסור איזק, ותוא-ערך את המחקר בשיתוף עם עמיתו ל-מחלקה, ד"ר אהרון פוליאק וד"ר יצחק כהנא. כן השתתפו במחקר רופאים מניו-זילנד, סן-פרנציסקו, קליפורניה ורומא. "נתנו לילדים מנות גדולות של ויטמין אי, בצורה נוזלית, שהומונו במיוחד", גילה פרופסור רחמילביץ. "התוצאות מעור-דות, אך הטיפול והמחקר נמצאים עדיין בתהליך של התפתחות."

תרופה מיוחדת. בדמם של מרבית קורבנות המחלה יש פחות 0.5 מילי-גרם ויטמין אי, ולאחרים מהם אין כלל ויטמין אי בדם. בדם תקין, כמות הויטמין אי היא 0.5 מיליגרם עד מיליגרם אחד. הטיפול בוויטמין אי מאריך, לדיברי-הפרופסור רחמילביץ, את הישראות בי-חיים של הכדוריות האדומות בדם. הוא טוען, לאור תוצאות המחקר הניסויים, כי ויטמין אי הוא, ללא ספק, התרופה למחלת הקוליס-אנמיה — ודבריו אלה הם בבחינת סקופ עולמי.

המשק

הקו שבאליה

46 מיליארד ל"י

יוזרמו לאוצר

תוך 3 שנים

האדם המאושר ביותר בישראל השבוע היה שרי-האוצר יהושע רבינוביץ. סיומו של המשאומתן להסדר עם מצרים לא פתר את בעיותיה המדיניות והבטחוניות של ישראל, אולם מבחינה כלכלית הוא היה בבחינת קרש הצלה כמעט אחרון, מנקודת-המבט של אנשי האוצר.

תמורת נכונותה לוותורים תקבל יש-ראל מארצות-הברית במשך 3 השנים הקר-ובות סכום של כ-7.5 מיליארד דולאר — 46 מיליארד ל"י לפי שער הדולאר כיום. סכום זה עשוי לפתור את בעיות איוון-החקייב הגרעוני.

אילו היתה ממשלתי-ישראל מתווה תוכנית לניצול זרם כספים אדיר זה, לפיתוח והבי-ראת המשק, היה בו חיוב. אלא שאיש באוצר לא דאג אלא לסתימת החורים. כי תוצאה מכך תחזור כלכלת המדינה תוך זמן קצר לשיגעון הודעי המלאכותי הממשית שאיפיון אותה עד מילחמת יוס-הכיפורים. מבחינה לאומית היה זה הקוץ שבאליית-ההסדר: העשירים יוסיפו להתעשר, המגנ-נון יוסיף לבובו ומחדש תיווצר הקרקע להתפשטות השחיתות והרחבת הפערים.

רפואה

הניצחון על הדם

בניסויים שנערכו ב"הדסה"

ירושלים נמצאו תרופות

למחלות-דם ממאירות

"מוצע הישראות בחיים במחלקה של-נו עלה פי-שלושה. אנו מצליחים להביא להפוגה ("רמיסיון") קרוב ל-80 אחוזים מהחולים שלנו. מתוך 30 חולים שקיבלו טיפול בנאך (MER) נשאר אחד בחיים ארבע וחצי שנים, ואחרים נשארו במצב של הפוגה קרוב לשלוש שנים. עליידי הטיפול בחומר זה השגנו תוצאות מעודדות מאד בטיפול בחולי לאוקמיה (סרטן-הדם)." דברים אלה גילה בשבוע שעבר בסן-פרנציסקו פרופסור גבריאל איזק, מנהל המחלקה ההמאטולוגיה בבית-החולים הד-סה שבירושלים.

המאר אינו תרכיב-פלא. זהו חומר ש-הוצא מתמצית של חייילק שחפת (של בני-אדם), במקורה ייזורה תמצית זו כחיסון נגד שחפת, וכתשובה חיסונית לגבי חיידיקים אחרים.

הארבת החיים. ד"ר דויד וייס, מי-שהיה מחברי הצוות של מכון רוקפלר בניו-יורק, אשר גילה את המאר, ערך בבית-החולים הדסה בירושלים ניסויים בי-חומר זה. וגילה שהוא יעיל בהגברת הי-התנגדות לגידולים. המחקרים הקליניים לי-גבי השפעתו של החומר על בני-אדם שנפגעו במחלות-דם ממאירות, נערכו בי-בית-החולים הדסה בניצוחו של פרופסור איזק.